

bildningens makt historiens den objektiva ordningens egen – subjektets förnuftiga frihets makt.

Tölkägg Dikteras – förklarar.

Tacksägelse Uppmaning.

92 J. V. SNELLMAN – G. Z. YRJÖ-KOSKINEN 2.III 10
1860
RA, Y. S. Yrjö-Koskinens samling

H:fors den 2:a Mars 1860.

Käre Broder!

Jag tackar förbindligt för Ditt bref och deri yttrade förtroende. Det är dock något svårt, att så der ställas på tinnarne af templet; och beder jag Dig derföre vid mitt yttrande icke fästa mera vikt, än vederbör.

Visst anser jag det för osäkert, huruvida under dessa tiders många penninginsamlingar och penningbrist, en så stor summa kunde fås tillhoppa, som den i fråga varande. Men jag tror det vara jemförelsevis lätt, att hitta på t. ex. 50 individer, hvilka för några år kunde förbinda sig till ett 20 rubels årligt bidrag. Så i ena som andra fallet vill dock ingen gerna gifva pengar för något så obestämdt som en tidnings-titel. Det synes också berättigadt, om man vill hafva en redaktion, som ger säkerhet, att bladet kommer att förtjena understöd. 20

Ditt omdöme om Mehiläinenens plan är äfven mitt. Men jag skulle tro, att äfven annan planlöshet förefunnits, så att det torde vara svårt att säga, hvad bladet egentligen velat uträtta. I dess »ledande artiklar», om sådane der skola sökas, lofvas undersökning och bevisning; men de hafva uteblifvit. Och de ämnen, i hvilka Redaktionen yttrat en på inga skäl stödd opinion, hafva varit få. Äfven Finskans sak kan icke mera försvaras med några allmänna fraser. Min öfvertygelse var från början den, att Mehiläinen icke skulle hafva framgång, och jag sökte afråda Pölen från företaget. Han skrifver nog bra; men innehåll fattas. 30

Min tanke är nu, att för Mehiläinen med dess närvarande redaktion ingenting kan göras. Och hvar taga en annan? Med redaktionsbolag bär det sig alltid illa. En måste den ledande tanken vara; och en mans ansvaret. Ett nyhets- och annonsblad kan berga sig med hvarjehanda. En månadsskrift har blott artiklarna att lefva på. En litterär tidskrift bär sig i detta land icke i något språk. En skönlitterär kunde möjligen gå äfven på Finska – om den uppbäres af en eller flera öfverlägsna talanger och producerar originalstycken. Eljest icke. Litteraturbladet skulle aldrig förmått hålla sig uppe – taliter qualiter – om det icke ingått på dagens frågor, äfven de materiela intressenas. Också en Finsk tidskrift skulle jag tro (om ej skönlitterär och öfverlägsen) har ingen annan utväg. Menniskorna måste tagas på den qvist, de sitta. Äfven afsedt derifrån, att de materiela intressena äro lika nationela, som de andliga, och utgöra den fasta grunden för ett folks sjelfbestånd, hafva också de andliga i vårt ringa land ett så inskränkt antal intresserade, att man tvingas söka bringa det hithörande åt ett större antal likasom på köpet. 40

Kanske kunna andra planer för en tidskrift med framgång uppgöras. En redaktion måste dock finnas, som förmår genomföra dem. Här vid 50

universitetet kan en sådan för en Finsk tidskrift icke påräknas – så vidt jag känner. Unga män finnas visst, som lofva godt för framtiden. Men deras tid är ännu icke kommen.

Med bästa vilja kan jag derföre icke se någon dager för Ditt förslags framgång.

Lyckas det Dig, att här få fast plats, och Du vill ställa Dig i spetsen för företaget, kan förhållandet blifva annat. Då skola också redan nya krafter finnas att anlita.

10 Det är tyvärr tillräckliga krafter, som i Finska litteraturen saknats och saknas. Man har arbetat för allmogens upplysande, äfven häri med ofta otillräcklig förmåga och kunskapsfond. Det har varit förgäfvets erinra, att det är de bildade i landet, som skola vinnas. Ännu tror man, att Finska lärdomskolor behöfvas egentligen blott för bondbarnen. Emedan det händt, att snillen kommit från kojans, menar man, att endast skollexorna behöfvas, icke bildningen i familjen. Erfarenheten måste väl vara läromästare, så i det ena som det andra. Det är en tröst, att Rom icke bygdes på en dag, och att dock ett och annat positivt framsteg gjorts – i hvarjehanda utkomna förordningar.

J. V. S.

20

93 DIREKTIONENS FÖR VEXELUNDERVISNINGSSKOLORNA FRAMSTÄLLNING

Helsingfors stadsarkiv, magistratens arkiv

Direktionens för vixelundervisningsskolorna framställning angående nödig befunnen ombyggnad och utvidgning af flickskolornas lokal

30 I stadens vixelundervisningsskola för flickor har antalet af lärjungar efterhand tilltagit, så att de senaste åren skolan bevistats af 160 till 170 elever. Då skollokalen för lärjungarnes inrymmande har endast tvenne små salar af 19 alnars längd och 9 alnars bredd, inses lätt, hvilken trängsel och osund luft ett så stort antal lärjungars vistelse sex timmar dagligen i denna trånga lokal måste förorsaka.

Men oaktadt mottagandet af lärjungar blifvit sträckt till dess yttersta gräns, har det visat sig, att ännu hvarje läsetermin ett icke ringa antal barn utöfver den uppgifna siffran sökt inträda i skolan; och har 40 Direktionen sett sig försatt i den sorgliga ställning, att af brist på utrymme nödgas afslå föräldrars och vårdares ofta enträgna böner om en sådan förmon för deras barn.

Härtill kommer, att det trånga utrymmet förnärvarande icke medgifvit anordnandet af någon särskild undervisning för sådana flickbarn, hvilka tala och förstå endast Finska språket, ett förhållande så mycket beklagensvärdare, som äfven i de båda Småbarnskolorna undervisningen sker endast på Svenska språket, och sålunda i Finlands hufvudstad ingen enda skola finnes, der en dotter af Finska föräldrar kan erhålla någon undervisning.

50 Vid betraktandet af dessa förhållanden har skolans Direktion varit betänkt på utvidgande af skolans lokal, hvilket ansetts kunna ske med minsta kostnad derigenom, att nuvarande skolhus förlänges åt dess södra ända, och mellenataket till nuvarande öfra våning något höjes, såsom bilagde ritning närmare utvisar. Lokalen komme genom denna tillbyggnad och förändring att inrymma tre större skolsalar, två i öfra och en i nedra våningen, utom rum för lärarinna. Kostnaden är, såsom